

A BÁNYA

BÁNYÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS PÉNZÜGYI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Dalszínház-u. 8. (Az Operával szemben) Telefon 23-33. Előfizetési árak: Egész évre 10.— K Fél évre 5.— K Egyes szám ára 30 fillér	Főszerkesztő Vécsey István Társzerkesztő Dr. Makai Aladár Felelős szerkesztő Apsay V. János Megjelenik minden vasárnap	Hirdetési feltételek: Minden szó 4 fillér Kövér betűvel 8 " Egész oldal, 1-szeri közlés 80 kor. Fél oldal 1-szeri közlés 40 "
--	---	---

MAGYAR FÖLDTANI
TÁRSULAT KÖNYVTÁRA.

CÉLJAINK.

A MAGYARHONI
FÖLDTANI TÁRSULAT
KÖNYVTÁRÁBÓL.

Budapest, január 25.

Egészen új, *göröngyös* utra léptünk.

Megvalósítani százak álmait s a föld rejtett kincseit közvagyonná, nemzeti vagyonná tenni: az egyik főcélunk.

Ennélfogva „*A Bánya*“ nem a szakemberek „jelenések könyve“ akar lenni, hanem gyakorlati, megbízható utmutató, melynek segítségével, ki-ki csengőaranyra válthatja titkos reményeit, a természet rejtett, most még parlagon heverő adományait.

Legelsősorban is:

Közös érdekeltségbe akarjuk vonni Magyarország összes *bányajogositvány* és *ásványvizforrás* birtokosait. Hazánkban minden érdekeltség szervezkedett, a sajtóban és parlamentben védik érdekeiket. Csak a bányabirtokosok küzdenek elszórtan, minden eredmény nélkül. Pedig viribus unitis! S ez legyen a mi jelszavunk is!

De, hogy célt érhessünk, *másodsorban a vállalkozási kedvet, a tőke bizalmát* kell megnyernünk.

Szomorú, de igaz tény, hogy a magán tőke csakis kormány szubvenciók biztosításával mer vállalatokba bocsátkozni. Ennek szomorú következményeit pedig látjuk. De magyarázható az állapot; mert úgy a magyar társadalom közgazdasági és pénzügyi érzéketlensége, mint a lelketlen, mindenáron meggazdagodni vágyó spekulánsok üzérkedései, bizony nem a legjobb ajánló levelek a gyár-, bánya- és egyéb üzemek alapítására. Különösen a külföld előtt nem.

Feladatunk tehát itt kettős:

1. lapunk révén hasznos és tisztán gyakorlati kérdések vitatásával a közönség üzleti érdeklődését és *önérzetét* felkölteni, hogy becsületes munkával, könnyű szerrel kincsek birtokába juthasson;

2. reális alapra fektetve a bányák értékesítését, a külföldi és hazai tőke bizalmát és vállalkozási kedvét megnyerni.

Nagyon jól tudjuk azt, mily nehéz munkára vállalkoztunk, de céltudatosan és mindenre elkészülve, felelősségünk tudatában teszünk meg mindent, ami a magyar bányabirtokosok és bányaiipar hasznára lehet.

Mindenki tudja, hogy hazánkban a bányaiipart tápláló tőke hiányzik, ennélfogva a *legnagyobb súlyt arra fektetjük, hogy a külföldi tőke bejövetelét* elősegítsük s nagyobb üzleti befektetésekre megnyerjük bizalmát.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy — a laptulajdonos részvénytársaság, tekintélyes külföldi pénzkonzorciumokkal lévén összekötöttségben, — módunkban lesz *terveinket*, legnemesebb törekvéseinket nemcsak *erkölcsi*, de *anyagi* tekintetben is megvalósítani.

A boldogulás ösvényeit járhatókká akarjuk tehát tenni, hogy a nemes törekvések érvényesülhessenek.

A természet kincse a nemzet vagyona, legyen hát az ezután valóban nemzeti vagyon.

Összhangba akarjuk hozni a tőke és munka között dülő ellentétet s a gyengébbek támogatásával emberi lehetőséggel enyhíteni törekszünk a lelkeken ragadó elégedetlenségen.

A bányabirtokosok érdekeinek megvédelmezése mellett, tehát nem feledkezünk meg az alkalmazottak és munkások vitális érdekeiről sem, mert kulturális fejlődést és jólétet mi csak kölcsönös megértés és a munka megbecsülése mellett képzelünk el.

Ezek azok az irányelvek, melyek „A Bányá“-t vezetni fogják. Hogy az elvekből tettek legyenek, nem a mi szerény erőnkön mulik: olvasóközönségünk együttműködésével mindent elérhetünk!

„A Bányá“ jelszava: *Egyesült erővel tegyük hatalmassá a magyar bányászatot!*

A szerkesztőség.

Magyar bányaiparpolitika.

Budapest, 1908. január 26.

(M.) Minden jó iparpolitikának az a legfőbb célja, hogy a belföldi ipart védje és fejlessze. A magyar bányaiparpolitika tehát okvetlenül azt kell, hogy célozza, hogy a magyar őstermelés egyik nagyjelentőségű főágának, a bányászatnak biztosítsa azt a lehetőséget, hogy termékeinek feldolgozása és értékesítése arra a színvonalra emelkedhessék, amely a folytonos haladás kilátása mellett a jelenben elérhető tökélyt legalább is megközelíti.

Természetesen a cél kitűzése nem elegendő ehhez, hanem emellé még az eszközök megválogatásának és helyes alkalmazásának is hozzá kell járulnia, amely eszközök pedig nem állanak másból, mint a bányászat létfeltételeinek egyes éltető elemeiből.

A bányászat és bányaipar csak oly országban virágozhatik, csak oly államban verhet tartós gyökeret, amely elsősorban tőkeerős, másodsorban pedig intézkedéseiben és jogrendszerében lefektette a bányamivelési és iparszabadság erős bástyáit és az általános iparpolitikában is az iparfejlesztés szempontjait tartva szemelött, a bányaipart a vámvédelem és iparoktatás áldásaiban szintén céltudatosan és következetesen részesíti.

Magyarországon az utóbbi idők iparfejlesztési politikája, amely már tételes rendelkezésekben jogrendszerünkbe is be van iktatva, bányaiparunk jövője iránt a legszebb reményekre jogosít.

A bányatörvény közelálló revíziója hasonlóképpen minden jóval biztat, sőt talán mai vámtarifánk is eléggé megvédi a magyar bányászat termékeit a külföldi verseny elől. Iparoktatásunk általában, bányászati szakoktatásaink pedig különösen európai nivón áll, a helyes bányaiparpolitika legtöbb előfeltétele ennélfogva szerencsésen egyesül egymással, kivéve, minden gazdasági fejlődés legfőbb rugóját, a tőkét, melyben, sajnos, meglehetősen szegények is vagyunk, de amelyből másrészt a bányaiparra már azért is kevés jut, mert tőkénk jórésze immobil és más termelési szakban van tartósan lekötve.

Rége Magyarországon egyedül ásványokbani gazdagsága révén jóformán egész Európában dominálta a bányászat terét. A mai helyzet ellenben az, hogy a külföldi verseny bennünket már meglehetősen háttérbe szorított. Ennek pedig egyesgyedül a tőke hiánya az oka és azt másként orvosolni nem lehet, mint hogy a belföldi tőkét a külföldről behozott tőkékkel igyekezzünk pótolni és evégből bányaiparunkat oly attributumokkal ruházzuk fel, amelyek a külföld számára a magyar bányászatot alkalmas tőkeelhelyezési piacnak tüntetik fel és a külföld bizalmát és érdeklődését a magyar bányászat iránt felkeltetni és ébreszteni hivatják.

A magyar bányaiparpolitika ezen eddig bizony igen-igen elhanyagolt ága soha alkalmasabb időben nem léphetne akcióba, mint a mostani. Az Ausztriával megkötött kiegyezés révén a külfölddel szembeni kereskedelmi és forgalmi relációink 10 évre konszolidálva vannak, kifelé tehát politikailag megvan a bizalom irántunk, befelé meg megtanított bennünket a kiegyezést megelőző bizonytalan állapot arra az igazságra, hogy gazdasági kérdésekben nem a szovinizmus a legfőbb motívum és hogy egy olyan agrár államnak, mint Magyarország, az egész gazdasági helyzete csak függvénye a külföldi konstellációknak, amelyekhez ekként nekünk feltétlenül alkalmazkodnunk kell. Mindezek mellett a pénzvviszonyok általános javulása is kedvező konjunkturát jelent, amelyet nem kihasználni részünkről felette nagy élnetlenség, sőt bűnös könnyelműség is lenne.

Hogy a külföldi tőkét a magyar bányaipar számára hozzáférhetővé tegyük, mindenekelőtt a magyar bányaipart kell a külföld számára hozzáférhetővé tenni. Nem elég, ha itt-ott szórványosan egyes kiállítások alkalmával pár grafikon és néhány modell esetleg reprezentálni próbálja a magyar bányaipart is, mert az ily efemer jellegű megnyilatkozások már reprezentatív jellegüknél fogva is inkább a szemhez, mint a zsebhez beszélnek és a kiállítások bezárultával nyom nélkül elvesznek nemcsak a laikus publikum, de még a szakértők tudatában is. A zsebhez ma már, — egész őszintén megmondjuk, — csak az erős reklám beszél. Rég túlhaladott álláspont már, hogy reklamirozni szegyen, mert reklám,

komoly és leleményes reklám nélkül ma legfeljebb csak az olyan világhírű iparvállalatok, mint p. o. Krupp beldogulnak. És bizonyosak vagyunk abban is, hogy a modern gazdasági életnek ez a hirharsonája eredményt is hozna, mert ha a külföld folyton szemelőtt látná, hogy a magyar bányavidékek mennyire dusak hasznosítható ásványokban, ha folyton tájékozva lenne a magyar munkásviszonyok külföldön még mindig példátlan gazdaságosságáról, ha folyton tudná, hogy a magyar közlekedési politika mennyire kezére járna a bányászatnak, ha végül folyton ismerné a bányamiveléshez szükséges nyersanyagok olcsóságát, — kizártnak tartható, hogy ne ébredne fel benne a vállalkozási szellem és ne igyekezne tőkét oda mozgósítani, ahol teljes biztonság mellett az a legdusabb, otthon el sem érhető kamatokat nyerhetné.

Hogy mi volna tehát a teendő, pár szóval is kifejezhető. A külföldet állandóan tájékoztatni kell. A magyar államnak minden nagyobb külföldi gócponton ott vannak a maga szaktudósai, akik már hivatásuknál fogva is erre a tájékoztatásra első vonalban vannak predestinálva. A magyar bányajogositványtulajdonosok pedig ne sajnálják azt a kis fáradságot és költséget, amelybe üzemük és üzemük bányászati, munkás-közlekedési- és egyéb viszonyainak pár ezer példányban kibocsátandó leírása kerülne. Küldjék el ezeket a leírásokat a külföldi szaktudósoknak, keressék e mellett az összeköttetést egymással is és egyesült erővel gyakoroljanak nyomást a kormányra, hogy az sajtóirodája útján helyezzen el a külföldi nagy szaklapokban időnként egy-egy ismertető cikket a magyar bányaiparról is. A kormány másként is megnyilatkozható erkölcsi támogatása az ügynek csak hasznára válhatik.

A Bánya, a magyar bányajogositványtulajdonosok érdekeit kívánván képviselni, — természetesen készséggel áll ez irányban és olvasóközönsége rendelkezésére. Forduljon tehát minden érdekelt bizalommal A Bányához, amely nagy külföldi összeköttetéseit örömmel használja fel a bányaipar javára. A mit csak szaksajtó közönségének nyújthat, azt A Bánya szívesen és lelkesedéssel fogja megtenni és ha a magyar bányaipar érdekeltsége úgy fogja támogatni A Bányát, ahogy A Bánya neki szolgálni kíván, a vállvetett munkálkodás bizonyára nem lesz eredménytelen.

Adja Isten, hogy A Bánya születésnapján keljen fel a magyar bányászat szerencsecsillaga!

A magyar bányászat erős, a külföld előtt imponáló lesz, ha egy akarattal megértjük s támogatjuk egymást.

A sóhiány igazi okai.

Sok szó esik mostanában a sóhiányról. Csak nem régen a parlamentben is két ízben interpelláltak meg a kormányt s a sóhiány sürgős orvoslását követelték.

Wekerle Sándor miniszterelnök — pénzügyminiszter — utalva egyúttal arra is, hogy ő az előző kormány által már megkötött szerződéssel áll szemben a sószállítást illetően, — hogy mégis megnyugtassa a közvéleményt, a sóhiány okát a vagonhiányban konstataálta. Ezzel ez a fontos kérdés egyelőre lekerült a napirendről.

Pedig az állapotok cseppet sem változtak. Az ország különböző részein hallatszik a panasz a sóhiány s a sódrágaság miatt. De hallatlan is az állapot! Hogy sómonopólium mellett s éppen Magyarországon, mely egész Európának is elegendő sót tudna adni — sódrágaság — és sóhiány legyen.

Hát egészséges állapot az, hogy, amíg Budapesten a só ára 26 fillér, addig a Dunántul 38, sőt 40 fillért is szednek a szegény néptől? Hát még az a sok sóhamisítás! Mint például a természetes vizek!

Rendezett viszonyok között természetesen a só árának ingadozása képtelenség s arra vall, hogy e téren az állapotok egészségtelenek, mert ha már sómonopólium van, akkor méltán elvárhatjuk azt, hogy az ország minden részében, a konyhasó ára egyforma legyen, éppen úgy, mint a dohánynevek ára.

De a mig mi itthon óriási sókészlet mellett drága sót fogyasztunk, azalatt a magyar állambölcsőség *exportra* dolgozik, hogy Bulgariát stb. olcsó sóval ellássa.

Valóban szomorú dolog, hogy Szerbiában a magyar só olcsóbb, mint Magyarországon és virágzó sócsempészet folyik a Dunán, Száván, Bulgáriából és Szerbiából a magyar sóval.

Józan eszű ember nem láthatja be annak a szükségét, hogy a magyar sót ráfizetéssel szállítsuk a szomszéd államokba. Hiszen a só nem iparcikk; a só nem gyártmány és a magyar ember annyit megérdemel, hogy éppen olyan olcsón kapja a sót, mint a bolgár, vagy a szerb alattvaló; de nem volna monopólium, ha nem így történnék. A sómonopóliumunknak ennél még nagyobb hibája is van a sóraktárak hiánya.

Már Arpádházi királyaink idejében az ország különböző helyein voltak sóraktárak. Ez nem luxus volt, hanem okos emberek és bölcs államférfiak nagyjelentőségű gazdasági intézkedése és államférfiúi bölcs berendezés, hogy gazdag és szegény egyaránt fenekedés nélkül és minden körülmények között olcsón juthasson sóhoz s ez csak úgy lehetséges, ha az ország minden részében a szükséges só hosszabb időre elraktározatik, mert ha sóraktárak vannak, a szállítás körül beállható zavarok, a sókészletet sehol sem veszélyeztethetik, főleg, ha minden sóhivatal, egy — sőt két évi szükségletet raktáron tartott.

Ezt a bölcs berendezkedést egy pár évvel ezelőtt részben és egészben beszüntették és nagy garral hirdették, hogy a sóraktárak beszüntetésének nemzetgazdasági, nagy jelentősége és haszna van és erre szükség volt.

Pedig nem úgy áll a dolog.

A sóraktárak beszüntetésének oka az, hogy a

sószállítással megbízott részvénytársaság, ha raktárra szállíttatná a sókészletet, akkor az eladásból később kaphatná vissza a só árát. Jelenleg úgy van a dolog, hogy a bányákból a r-t. hat havi hitelre kapja a sót, ellenben ő *készpénzért* adja a vidéki árusítóknak és ebből világosan kitűnik, hogy a részvénytársaságot, ha ő raktárra dolgozna, kamatokban nagy veszteség érné. Ezen veszteség elkerülése céljából a részvénytársaságra nézve életkérdés volt, hogy ő az egész sószállítást kezei közé vegye és e célból a sóraktáraknak pusztulniok kellett. Ösmernünk kell a só szállítás minden technikáját, hogy mindazt ami ezzel összefügg, kellőleg megértsük.

Ezuttal a *sóinségre* kell a független közvéleményt figyelmeztetnünk, mivel azon állítás, hogy a sóinséget a vasuti vagonok hiánya okozta volna, aligha való.

A sóinség valódi oka, a kerületi sóraktárak (sóhivatalok) megszüntetése és a sóinség mindaddig fenyegeti a közönséget, amíg a sóraktárak vissza nem állíthatnak.

De gondolnunk kellene arra is, hogy a béke áldásait nem fogjuk örökké élvezni. Előbb-utóbb a békét háboru követheti s mozgósítás esetén a katonák és lovak, ágyuk és felszerelési tárgyak szállításra kerül a sor; a vasuton minden áruforgalom szünetel; szünetel pedig hetek-hónapokon át. Sószállításról tehát mozgósítás és háboru esetén szó sem lehet. És ekkor az ország legnagyobb részében bekövetkezik a teljes sóhiány! Cs a sóhiány lesz azon nagy csapás, sőt a cikkünkkel az érdekelt körök s a közvélemény figyelmét akarjuk felhívni.

Felette kívánatos tehát, hogy a sószállítással megbízott részvénytársaság elegendő sót tarthasson állandóan raktáron és a vidéket a szükséges sóval stabil raktárak felállítása által huzamosabb időre is rendszeresen elláthassa.

Ezt kívánja sóbányászatumk hirnevének reputációja s az adózó nép érdeke!

Bányászatunk fejlődése.

A magyar bányászat virágzásáról nem beszélhetünk még, de hogy pár év óta észrevehető fejlődésben van, azt bizonyítják a statisztikai adatok.

A fejlődés az üzemben levő bányák emelkedő termelésében és a jogérvényesen szerzett zártkutatómányok rohamos szaporodásában nyilvánul.

Az üzemben levő bányák közgazdasági jelentőségének vizsgálatánál legelső sorban *szénbányászatunk* jöhet tekintetben, melynek termelése főleg az elmúlt, ugynevezett szük esztendőben, a vagonhiány dacára is, 12,377.000 q-ról majdnem kétszer akkorára emelkedett csak a fekete szénben, míg bányászén termelésünk megközelítette a száz millió métermázsát. A mult év előtti esztendőben 63,652.000 q. volt ez a termelés (46,018.000 korona értékben.)

Elképzelhető, hogy mekkora emelkedést mutatott volna a nyerstermelés az elmúlt esztendőben, ha a szerfölött kedvező szénkonjunkturát kellőleg kihasználhatták volna vállalataink. A már említett vagonhiány s a különböző sztrájkmozgalmak jelentékenyen hátráltatták a termelés emelkedését.

Széntermelésünk mellett figyelemreméltó erősödésnek indult nyersvasbányászatunk is. 1905-ben és 1906-ban is szinte egy helyben áll a produkció,

de a mult év derekán élénk lendületet vet, amit nagyrészt a külföld befolyásának is tulajdoníthatjuk. Bár vasércünk több volt, mint az előző évben, a nyerstermelés aránylag mégis kevés volt, mert értékesíteni kellett a vasipar pangása idejéből fennmaradt készleteket.

A forgalom csak az év második felében élénkült, amikor a kormány milliós beruházásai kerültek nyilvánosságra, mert az említett időben nem kevesebb, mint öt részvénytársaság alakult gépek-, vasutfelszerelések és egyéb vasművekre, összesen 2,875.000 koronával.

Még egy örvendetes jelenségről kell megemlékeznünk.

Általános volt eddig a panasz, hogy bár az országban több helyen tartalmas rézérczek fordultak elő, rézbányászatunk, a folyton emelkedő fémárak mellett sem tudott fellendülni. Sőt ugylátszott, hogy az elmúlt esztendő még a reménykedőket is elriasztja.

Élénk emléinkben van ugyanis még az a borzalmas krach, melyet az amerikai rézércspekulánsok idéztek elő, (a réz árának erőszakos emelésével) s amely aztán az egész világ pénzpiacait is megrázkódtatta. Minket kevésbé érintett, (mert a külföldi kartellek spekulációit éppen határunkon érte a végzet,) ami mellett ékesen tanuskodik az a körülmény is, hogy az elmúlt évben réztermelésre két hatalmas vállalat alakult *hat és fél millió korona tőkével*.

Igy tehát reményünk lehet, hogy rézbányászatunk is nemsokára jelentékeny produkcióval dicsekedhetik.

Kedvezőtlenebb eredményeket mutat aranybányászatunk s főleg az állam által kezelt bányákban határozott visszaesés konstatálható, míg a szerencsés magánvállalatok jelentékeny föllendülésben vannak. Így a nagybányai kerületben 1906-ban összesen 821'45 kg. aranyat termeltek, 121'7 kg.-mal többet az előző évnél, ami az országos aranytermelésnek majdnem egyharmadát teszi. (Az elmúlt évről nincsenek még adataink.)

Ami a zártkutatómányok szaporodását illeti, szinte abnormis fejlődésről lehet beszélni. Így 1906-ban a zártkutatómányok száma 47,491, míg az előző évben alig volt 43,000.

Ez a körülmény azonban nem szolgál egészen örömeinkre, mert a kutatási területek lefoglalása még nem jelenti a bányászat fejlődését. Teljes tisztelettel vagyunk a jóhiszemű, tisztességes lefoglalások tulajdonosai iránt, mert hiszen éppen ezek érdekeiért akarunk küzdeni — de, sajnos vannak szomorú tapasztalataink is e téren.

Főleg az utóbbi években a zártkutatómányok nagy számát csak meddő hegyelzárások létesítésére foglalják le, hogy aztán kedvező alkalommal kutatási joggal üzérkedhessenek.

Az új bányatörvénynek itt jelentékeny megszorításokat kell, hogy tegyen bányászatunk szabad fejlődése érdekében. Mi addig is küzdeni fogunk, szóval, to'!al, minden erőnkkel, hogy az élőködők elriasztásával a bányabirtokosok igaz érdekeit elősegítsük.

Igy a magyar bányászat rohamosan felődni fog, s néhány év múlva a nemzet vagyonosodásának egyik legjelentékenyebb tényezője lesz. —s.

Előfizetési felhívás.

Mielőtt „A Bányá”-t utnak indítottuk volna, számot vetettünk azzal a kérdéssel, hogy vajjon egyáltalában szükség van-e rá?

Hónapokon át tervezgettünk s fontolgattuk az eshetőségeket. Láttuk, hogy míg a külföld fejlett bányászatának ügyeit a számtalan hetilap és szakfolyóirat mellett tekintélyes napilapok is szolgálják, addig Magyarországon *egyetlen egy* folyóirat foglalozik tudományos alapon a magyar bányászattal.

Hiányzott tehát olyan sajtóorganum, mely a nagy közönség érdeklődését volna hivatva felkelteni bányászatunk iránt itthon, a külföldön pedig a tőke vállalkozási kedvét megnyerni, hogy ezáltal a bányabirtokosok végre-valahára reményeik teljesülését lássák.

Ezt a hiányt igyekszik „A Bányá” pótolni.

Meggyőződünk ugyanis arról, hogy a lefolyt év közgazdasági és pénzügyi pangása dacára is számos bányabirtokos hozzánk fordult, hogy értéksítsük bányabirtokát. Ez több esetben sikerült is. Az értékesítés nehéz feladatának megoldása körül sajnálattal tapasztaltuk azonban, hogy a bányabirtokosok előkészületlen állapotban, szinte potomáron vesztelgetnek, hozzá nem értő, lelkiismeretlen közvetítés mellett.

Meggyőződünk továbbá arról is, hogy a külföldi pénzkörök idegenkednek a magyar bányabirtokosoktól, mivel már igen sokan irreális módon rászédetve, százezreket vesztettek vállalkozásaikon.

Hazafias gondolkozásunk és a baj felismerése arra ösztönzött tehát, hogy ezt a felfogást eloszlassuk s a külföldi tőke előtt ismét jó hírnévre állítsuk vissza a magyar bányászatot.

„A Bányá” legelső sorban közös érdekelttségbe igyekszik vonni hazánk összes bányabirtokosait, hogy érdekeiket védve, egy közös cél felé törekedjünk: *a bányabirtokok értékesítésére.*

„A Bányá” díjtalanul áll rendelkezésére olvasóinak s bármilyen ügyben szívesen ad utbaigazítást.

„A Bányá” foglalkozni fog az összes *bányaiipari, kereskedelmi és pénzügyi* kérdésekkel. Közleményeit s rovatait tekintélyes szakférfiak írják, kiknek legnemesebb törekvésük: kitűzött céljaink elérése.

Programmunk *a munka, célunk a magyar bányaiipar fejlesztése*; reméljük, hisszük, hogy a nagy közönség jó indulata s támogatása velünk lesz.

A lap előfizetési ára:

Egész évre	10.— kor.
Félévre	5.— kor.
Egyes szám ára	—30 fill.

Csakis éves és féléves előfizetést fogad el

A Bányá kiadóhivatala.

BÁNYÁHIREK.

× **Angol tőke** — nálunk. A „Frankfurter Zeitung” arról értesül, hogy a Dél-Magyarország területén levő rézbányák kiaknázása céljából egy angol-magyar részvénytársaság van alakulóban. A részvénytársaság alaptőkéjét 1,000.000 font sterlingre tervezik. Egy másik társaság pedig a csegezi bányák termékeinek értékesítése céljából alakul 60,000 font sterling alaptőkével. Annyi bizonyos, hogy az angol-magyar szimpátiának ez a legszebb jele. Azért nagyon okos dolog volna, ha Londonban rendezendő kiállításon a bányászatra különös figyelmet fordítanak a magyar csoport rendezői.

× **Bányavétel.** Régóta beszélnek szakkörökben azokról a tárgyalásokról, melyek a rimamurányi-salgótarjáni vasmű r.-t. és az osztrák-magyar államvasutársaság között folynak több magyarországi bányá és gyár megvétele tárgyában. Az utóbbi társaságnak ugyanis Krassó-Szörény megyében mintegy 40,000 kat. holdnyi területű uradalmi vannak s ezeken kívül: vas- és szénbányái, kohói, hengerművei, vasöntői; vas-, acél- és gépgyárjai, kokszkemencéi Resicán és Aninán; többféle gazdasági gyára és Oravicán erdészete. Mindezek a művek óriási értéket képviselnek s igazán nemzetgazdasági fontosságú kérdés, hogy ezek intenzívebb művelésbe és magyar kézbe vétesenek, szociális szempontból is, mert a fentemlített művek nem kevesebb, mint 17,000 munkást foglalkoztatnak.

× **Kiviteli vasérc-kedvezmények beszüntetése.** A hazai vasgyárosok körében évek óta panasz tárgyát képezte az, hogy a vasutak az üresen visszatérő szénkocsik kihasználása érdekében a kiviteli vasérc-kedvezményekre kedvezményeket engedélyeztek. Ezeket a kedvezményeket most a kereskedelmi minisztérium végleg beszüntette s így azokat az államvasutak és a kassa-oderbergi vasut az 1908. évre többé nem újították meg.

PÉNZÜGYI, IPARI ÉS KERESKEDELMI HIREK.

Magyar papirok a bécsi tőzsdén. A kiegyezés megkötése óta a bécsi tőzsde vezetősége is konciliánsabb magatartást tanúsít papirjainkkal szemben s néhány bécsi pénzintézet máris felhasználta az alkalmat az érdekkörükhöz tartozó vállalatok részvényei érdekében. Így a *Wiener Bankverein* — amint értesülünk — jegyeztetni szándékozik a Magyar Ruggyantaárugyár r.-t., a Kábelgyár r.-t. (Pozsony) és a Magyar Gázizzófény r.-t., továbbá a Klotild Első Magyar Vegyipar r.-t. részvényeit a bécsi tőzsdén. A jegyzéseket most már minden valószínűség szerint megengedik, mindazonáltal a Wiener Bankverein csak akkor szándékozik bevezetni a tőzsdén a papirokat, amikor már a vállalatok lefolyt év mérlegei előterjesztésre kerültek s azután a tárcájában lévő darabokat lassankint eladja. Ugyancsak a „*Vasárugyár r.-t. Sopron-Grác*” részvényeit, melyeket csak rövid idő óta jegyeznek a budapesti tőzsdén, szintén jegyeztetni akarják Bécsben; ezt a kérelmet az Allgemeine Verkehrsbank terjesztette be a bécsi tőzsdetanácshoz. Itt említjük, hogy a *Hazai bank r.-t.* szintén

foglalkozik azzal, hogy részvényeit Bécsben jegyeztesse s ez irányban a Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft fog közbenjárni.

⊙ **A győri vaggongyár új elnökgazgatója.** Mint „A. T.” beavatott forrásból értesül, *Kossuth Lajos* Tódor mégis csak Magyarországon telepszik meg s a legközelebbi időben a győri vaggongyár elnökgazgatói állását fogja elfoglalni. Értesülésünk szerint a Wiener Bankverein kibővíti a győri telepet, úgy hogy a hazai megrendeléseken kívül, a külföldre is kiterjeszti üzletkörét.

⊙ **A kőszén fűtőképessége.** Mint a newyorki „Eiek. Rev.” közli, *Abbott V. L.* vegyész egy igen értékes felfedezésre jutott, melynek bizonyára nemcsak a nagyipari fűtő-művek, hanem a jó gazdaasszonyok is örülni fognak. *Abbott* ugyanis különböző nagyságu széndarabokkal kísérletezett s azt tapasztalta, hogy az egészen apró, 6 milliméter átmérőjű szén fűtőképessége kisebb volt aránylag, mint például a 18 milliméter átmérővel bíró széndarabkéké; ugyszintén a 32 milliméter átmérőjű szén is aránylag kevesebb hőt fejleszt, mint az említett 18 milliméter nagyságu szén. Ebből azt következteti a tudós vegyész, hogy a jókora mogyoró agyságu szénnek legnagyobb a fűtőképessége. Tekintve a szén folyton emelkedő árát s azt, hogy rohamosan fog — bizonyára jelentékeny megtakarítást jelent az *Abbott* felfedezésének alkalmazása.

Pénzforgalom a vidéken 1907-ben. A pénzdrágaság dacára is, érdekes, hogy az elmúlt évben feltűnő nagy számban alakultak az új pénzintézetek.

135 új intézet.	26,331.000 K	
202 intézet alaptőkéjét emelte	34,418.600	—60,749.600 K
11 kereskedelmi r.-t.-ok alakult alaptőkével		2,709.200 K
9 textli- és bőripari		7,120.000
17 faipar gőz- és műmalom		7,240.000
18 bányászati- és fémmipari		6,585.000
19 mezőgazdasági vegyi és cukoriparral		13,051.000
23 villamossági papiripar etc.		6,377.200
3 közlekedési vállalat		90,291.400 „
1) A vidéki alapítások		114,323.400
2) tőkeszaporítások 24 iparral		16,338.500 „
	Osszesen	130,661.900

ami örvendetes jelenségnek tekinthető.

⊙ **Tőkehalmozódás.** A nagy vállalatok napról-napra érzik azt, hogy csakis hatalmas tőkével lehet a rohamosan fejlődő iparban és kereskedelemben a versenyharcot sikeresen megvívni. Összpontosítani igyekeznek tehát a különböző pénzerőket, hogy aztán a modern kultúra minden fegyverével felszerelve — bőszes haszonhoz juthassanak. Egy ilyen tőkehalmozódásról értesülünk *Bukarestből*, ahol „*Concordia r. t.*” cég alatt a Discontogesellschaft (Berlin) patronatusa alatt dolgozó *Bustesári kőolaj r. t.* 14,270.000 frank alaptőkével, a *Telega Oil Co.* 8,500.000 frank alaptőkével, az *Italo Romana Oil Co.* 1,620.000 frank alaptőkével és *Allgemeine Petroleum-Industrie A. G.* 620.000 frank alaptőkével *fuzionáltak.* 25.010,000 frankkal már lehet boldogulni.

⊙ **Bányák és zártkutatómunkák finanszírozása.** Érdekes és meglepő ujjtással foglalkozik egyik előkelő milliós bank igazgatósága. Értesülésünk szerint a bank igazgatósága felveszi ügykö:ébe a magán bányavállalatok és zártkutatómunkák támogatását. Sajnos, eddig Magyarországon még nem akadott bank, amely ezen ágat csak a legkisebb mértékben is kultiválta volna. A magánbánya és zártkutatómunka tulajdonosok a saját szerény tőkéjükre lévén utalva, legtöbb esetben óriási anyagi károsodást szenvedtek, hogy

kellő időben a szükséges tőkét megszerezni nem tudván, kénytelenek voltak, tulajdonukat képező bányákat és zártkutatómunkákat potomáron elveszítegetni. Nehéz milliókra megy az a veszteség, amely így a bányatulajdonosokat érte és igazán őszinte örömmel üdvözlőjük a finanszírozások kezdeményezőit. Az eddigi tervek szerint a bank kölcsönt fog adni a már feltárt bányákra a látszólagos érték 40—50 százalékáig olykép, hogy a tulajdonjog a bank javára biztosítottatik. A még fel nem tárt bányáknál, zártkutatómunkajogosultságoknál a bank a látszólagos érték 20 százalékáig megy el, természetesen a fél jogának biztosításával. A bányák becslését minden alkalommal a bank megbízott közege végzi. A nyújtandó kölcsönök közelebbi feltételeiről ma még korai beszélni, azonban a finanszírozó bank maga elég garanciát nyújt arra, hogy a magyar bányáipar fejlesztését tartva szem előtt — a fél érdekeit előnyösen támogatni fogja.

⊙ **Új gyárművek — Magyarországon.** A *Carbolineum-Fabrik R. Avenarius* bécsi cég, mely Amstettenben lévő gyárában impregnáló olajokat, festékeket és a *Ruberoid* nevű fedőanyagot állítja elő, azzal a tervvel foglalkozik, hogy Magyarországon fiókgyártelepet létesítsen. A telep helyéül *Pozsony* van kiszemelve. — *Leiner Fülöp* és *fia* cég *Ujpesten* sósavgyárat létesít, melynek a kereskedelmi miniszter az állami kedvezményeket az üzembehelyezés napjától számítandó 10 évre előzetesen biztosította. — A *Rebenhauer & Co.* hamburgi salétrom-nagykereskedő cég, melynek Németországban hét műtrágya-gyára van és Magyarországra évente nagymennyiségű árut szállít, két műtrágya-gyárat létesít Magyarországon. Az egyik gyárat a Dunántul, a Nagykanizsa melletti Muraszentkirály községben létesíti, ahol e célra már nagyobb telket vásároltak. E gyár termékeit csak Horvát- és Szlavonországokban, továbbá a Balkánon helyezi el, míg a magyarországi megrendeléseket a Bácskában létesítendő gyár fogja effektuálni, de ennek telepe még nincs megállapítva. A gyáralapítás dolgát a hamburgi cég megbízásából *Singer Vilmos* vegyész látja el. A *K. k. pr. erste Zinkfarben-Fabrik* Magyarországon cinkfestékgyárat létesít, melynek a kereskedelmi miniszter az állami kedvezményeket az üzemhelyezés napjától számítandó 9 évre előzetesen biztosította.

⊙ **Az osztrák gépgyárak.** Az utóbbi években az osztrák gépgyárak súlyos megpróbáltatásoknak voltak kitéve a porosz s főleg az angol hatalmas versenyben. Gondoskodniok kellett tehát valamiképp arról, hogy a világversenyben el ne vérezzenek. Két évig tartó, meg-megújuló tárgyalások után, mint Prágából jelentik, végre megkötötték a kartell. Az egyesült gyárak évi forgalma nyolcvan millió korona. A kartell központi irodája Prágában lesz.

Igazgatóválasztás a Hollandi Életbiztosító Társaságnál. Amszterdamból jelentik, hogy a Hollandi Életbiztosító Részvénytársaságnál a központi igazgatóságban változás állott be, amennyiben dr. S. R. I. van Schevichaven igazgatói állásáról leköszönt, s a társaság a felügyelő-bizottságba választotta be. Helyét az eddigi igazgatósági titkár, dr. J. van Schevichagen titkárral töltötlék be. Az új igazgató hosszabb ideig tartózkodott hazánkban, sőt megtanult magyarul is.

A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómű r.-t. tőke-visszafizetése. A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómű r.-t. részvényei iránt az utóbbi időben élénk érdeklődés nyilvánult meg tőzsdei körökben. Ezt arra vezetik vissza, hogy a társaság újból tőkevisszafizetésre készül, amely részvényenkint 50 koronát tenne ki. Tavaly, a március 5-én hozott közgyűlési határozat értelmében a társaság már leszállította alaptőkéjét 4 millióról 3 millióra, a részvényekre való visszafizetés utján.

Pénzviszonyok Amerikában. Mint New-Yorkból érkezett hírek mondják, a kereskedelmi és pénzügyi viszonyok oly rosszak, hogy a legrégebb és legelső cégek — régi hivatalnokait elbocsátják, — mert redukálják a személyzetet. Pang már az üzlet a gyárakban 70.000 munkanélküli ember és 20.000 éhező gyermek jár kel a new-yorki kikötőben. Oly rossz karácsonyi üzletre még nem emlékeznek vissza Amerikában, mint az idej volt. Betörések napirenden vannak, mind az éhes tömeg által elkövetve.

Állami támogatás 1907—908-ban. A kereskedelmi minisztérium 1908. évi költségvetésében egy 6,662.000 koronás tétel van ipari és kereskedelmi célokra. Ebből öt millió korona esik iparfejlesztési feladatokra. Iparfejlesztési segélyek címén egészen 1918-ig 34,728.000 korona van lekötve az államilag segélyezett ipartelepek javára, amiből 31.4 millió a gyár-iparra esik. Az 1908. évi iparfejlesztési hitelből 81.1 millió jut a gyáriparnak, 209.000 korona a kisiparnak, 213.000 korona a háziiparnak. Az 1907. év első kilenc havában 11.9 millió koronát engedélyeztek. És pedig 6.18 milliót 29 gyár alapítására (üzleti tőkájük 23 millió korona), 2.76 milliót 27 gyár kibővítésére (beruházások 9.7 millió) és 61 gyár 940.000 korona értékű gépet kapott. Az állami kedvezményeket 19 tervbevett gyárnak biztosította a miniszter előzetesen.

Az állami vasgyárak. Erős támadást intézett a minap gróf Zselénszky R. a főrendiházban az állam gazdálkodása ellen s főleg a vasgyárak s a vasutak ellen. Hogy vannak orvosolható bajok, nem tagadjuk, de az bizonyos, hogy az állami vas- és gépgyárpar terén beállott lendület, amelyet a vasutak beruházási szükségleteinek kielégítése még csak fokozni fog, az állami vasgyárak bevételeinek várható emelkedését biztosítja. Az a nagyszabású állami üzem, amely a hazai vasgyártást dominálja, évről-évre nagyobb terjedelmű lesz, ami természetesen az üzemi kiadások fokozását is szükségessé teszi s az 1908-ik évi költségvetésnek idevonatkozó része az üzemi kiadásokat 12,800.500 K-val becsüli többre, mint az 1907-ik évben s így az állami vasgyárak üzemi kiadásának teljes összege 41,660.000 K. Az 1908-ik költségvetési előirányzat a gyárakban az egyes cikkekből termelhető maximális mennyiségeket mégis 48,532.310 K-ra értékeli ugyan, a pénzügyminiszter óvatosságból csak 48,000.000 K-t, vagyis azt az összeget irányozta elő, amely bevételként várható az 1906. évi tényleges eredményből. Az 1908-ik évi üzembevétel eszerint 13,500.000 K-val nagyobb összegben van előirányozva, mint az 1907-ik évbeni.

Új vállalatok. Az 1907. esztendőben bányászattal, fémiparral és villamossággal foglalkozó következő új vállalatok alakultak:

Bárdi József automobil r. t.	250.000
Budapesti facsavar-, vas- és fémműgyár rt.	500.000
Dunántúli kőszénbánya rt.	1,400.000
Egercsehi kőszénbánya rt.	2,500.000
Egyesült villamossági és gépgyár rt.	1,000.000
Gép- és vasutfelszerelési gyár rt.	200.000
Gr. Csáky László-féle prakfalvai vas- és acélgyár rt.	1,100.000
Reszelő- és szerszámgyár rt.	360.000
Wörder és Jansen szerszám- és fűrészgyár rt.	273.000
Erdélyi rézművek rt.	5,000.000
Euphon rt.	300.000
Kaprioriai márványbányák rt.	360.000
Magyar aranybánya rt.	100.000
Magyar mosógépgyár-művek rt.	300.000
Magyar villamos erőátviteli és világítási rt.	275.000
összesen . . .	13,795.000

BÁNYAJOG.

Szemelvények az eddigi birói gyakorlatból.

Az általános bányatörvény 34. §-a értelmében minden szabad kutatás legalább egy, köszénnel legalább két, esetleg négy egymást leghosszabb oldalával érintő vájnámérték adományozására ad igényt a szabad kutatónak. (C. 92. szept. 22. 7214. sz.)

A vájnatelek adományozása és fölmérése más bányabirtokosokra a telekbeni idősbőségükre, vagy általuk korábban szerzett más jogokra nézve sérelmet nem okozhat.

Mint hogy az általános bányatörvény 70. §-a értelmében a bányaadományozás a korábban szerzett, vagy a törvényből folyó jogok épségben tartása mellett történik, minthogy továbbá az esetleg e jogok összeütközéséből támadó kérdéseknek elbírálása a bányabíróóságok hatásköréhez tartozik: a bányakapitányságok intézkedései által jogában sértett fél a bányabíróóságoknál kereshet orvoslást. (C. 1877. okt. 23. 625.)

Az általános bányatörvény 140. §-a szerint a bányarészvény ingó dolog jogi természetével bír és a 2. §-a szerint, amennyiben a bányatörvény különös határozatokat nem tartalmaz, a bányászati ügyekre is az általános polgári és kereskedelmi törvények is alkalmazandók. Igaz ugyan, hogy az általános bányatörvény 142. §-a szerint mindaddig, míg valamely bányarészvénynek más birtokosra ruházása a bányahatóságnak a bányatársulati könyvbe iktatás végett fel nem jelentett, csak az ott beiktatott birtokos tekintetik bányatársnak; a törvény e rendelkezésének azonban az a helyes értelme, hogy a bányatársulati könyvbe iktatás a bányarészvény tulajdonjogának megszerzéséhez mulhatatlanul nem szükséges, hanem a szerzés megtörténhetik más, a szerzésre alkalmas módon, meri a bányatársulati könyvbe iktatás csak a társulattal szemben a bányatársi minőséget és jogok gyakorolhatóságát érinti. Minden bányarészvény határozott névre lévén kiállítva, ebbeli minőségénél fogva a névre szóló értékpapirokkal annyiban egyforma jogi tekintet alá esik, amennyiben azt egyébként különleges jogi természete megengedi; ehhez képest a kereskedelmi törvény 172. és 173. §-nak az értékpapírok átruházására vonatkozó és a bányarészvények különleges jogi természetével nem ellentétes rendelkezése a bányarészvényekre is megfelelően alkalmazandó. Eszerint pedig kétségtelen, hogy a bányarészvény pusztán kézről-kézre átadás által tulajdonul meg nem szerzhető, hanem ehhez legalább is érvényes üres hátírat, vagy a szerzés egyéb alkalmas címének egyébkénti igazolása szükséges és így a bányarészvényre nézve a tetteges birtok magában véve a tulajdonjognak jogi értelmét meg sem állapítja. (C. 1899. jun. 16. G. 163. sz.)

Annak meghatározása: léteznek-e a szabad kutatási jogositvány elvonására törvényes alapok, a bányahatóság hatáskörébe tartozik. Annak elbírálása azonban, hogy valamely fennálló kutatási jogositvány, szemben az ellenfél jogositványaival, a bányatörvény által biztosított elsőbbségi jogokat megállapítja-e, mint csupán magánjogi szempont alá kérdés, a bíróságok illetékessége alá esik, nem tévén kivételt az, hogy a kutatási jogositvány fennállására nézve bányahatósági uton vizsgálati eljárás van folyamatban. (Li. 77. jul. 2. 424. T. r. f. XVIII. 72.)

KÜLFÖLD.

△ **A Krupp-művek milliói.** Semmi sem bizonyítja jobban a nemzetközi béke szilárdságát, mint a Krupp-ágyugyarak forgalmának csodálatos emelkedése. Ennek a páratlanul álló vállalatnak üzemi tőkéje a múlt évben 500,000,000 márka volt, tiszta jövedelme 25,053,095 márka. A gyártelepeken 66,000 az alkalmazottak száma, kiknek biztosítására s munkásjótékony kiadásokra 4,000,000 márkát fordít évenként a társulat, mely 18 millió évi tiszta jövedelmet hoz a Krupp-család tagjainak 10 százalékos részjegyjutalék címen. Hol áll a mi bánya- és gyáriparunk ezektől a számoktól?

△ **Transvaal aranytermelése 1907-ben.** A transvaali Chamber of mines (bányászati kamara) jelentést tesz közzé a transvaali aranytermelés 1907. évi eredményéről. Eszerint ez évben összesen 6.431,016 uncia arany termeltetett, míg 1906-ban a termelés csak 5.786,617 uncia eredményt mutatott fel. Az 1907. évi termelés értéke — unciánként 97 koronával számítva — 617 millió K, míg 1906-ban az érték 555, 1905-ben 487, 1904-ben 376, 1903-ban 295 millió K volt. Ebből látható, hogy az 1907. évi aranytermelés — legalább Transvaalra nézve — rekord év volt, mindazonáltal az elért fényes eredmény a kamatviszonyok alakulására nem volt semmi kihatással. A transvaali aranybányákban a jelentés szerint összesen 106,299 munkás dolgozik és ezek közül csak 9784 benszülőlt.

△ **A vaspiac állapota.** Az Egyesült-Államokban a beérkezett jelentések szerint a nyers vas előállítása lényegesen apadt. Ennek dacára a kevés készlet is nehezen adható el. Kész vasárak üzlete csendes és csak acél művekben mutatkozott némi megrendelési emelkedés. Hasonló sorsban az *angol*, a *francia*, a *belga* vaskereskedelem is, amit legújában igazol azon tény, hogy a belga Acél Szövetség január elseje óta az árak leszorításán gondolkodik.

A *német* vaspiac állapota sem jobb és hogy nálunk e téren is sok a kívánni való, azt mindnyájan tudjuk és érezzük. Hiszen szerényen vasiparunk a hanyatlást jobban érzi, mint a gazdag külföld.

△ **Vasbányák Kuba-szigetén.** Amióta Kuba-szigetén az Egyesült-Államok Spanyolországtól elfoglalták, azóta folyton földtani kutatásokat is végeztek rajta. Legújában Kuba-sziget északi részén hatalmas vastartalmu telepeket fedeztek fel. Oriente tartományban Mayari város közelében, a nipei tengeri öböltől néhány kilométernyire, magas fensíkon csekély mélységben fordul elő a vastartalmu réteg. Eddigelő több mint 3000 furást tettek, hogy megállapítsák az illető vastartalmu réteg terjedelmét. A barnavaskő körülbelül 75 négyzet kilométer területet foglal el és 605,000,000 tonna vasat tartalmaz. A réteg 3 méter mélységben kezdődik és több mint 15.5 méter vastagságu, néhol pedig még eddig meg nem állapított mélységig terjed. A réteg felül sárgás színű, mélyebb helyen sötétvörös. A tiszta vastartalom, miként a több ezer helyről szedett anyagnak vegytani elemzéséből kitűnt átlag 46%, 2% chromtartalmu és 46% vizes anyag. Miután az érc bőséges vıztartalmu anyaggal van keverve, azért a telep földes nyirokhoz hasonlít. Emiatt bányászata és kezelése nem a legelőnyösebb. Az érc kihasználása előtt vasas anyagot szárítani kell, hogy porhányó legyen. Sőt hogy könnyebben szállítható legyen, brikett-módra kell kezelni. Az érc szállítását kísérletkép meg is kezdték. Öszvérekkel és szamarakkal 5000 tonnát szállítottak a tengerpartra, ahol magaskobót állítottak fel. Az érc kiolvasztását a 2% chrom zavarja csak, miután sok salakot ad. De mindezáltal a kísérletek teljesen kielégítőek voltak és nagy jövedelemmel kecsegtetik a vállalkozókat. Amerikai tőkepénzesekből alakult részvénytársaság a telepre keskenyvágyú vasutat építettek, melyen az anyagot a tengerparthoz szállítják és onnét hajókon, mint vasbrikettet továbbítják vasgyáraikba. A nipei öbölben alkalmas kikötőket építenek, ahová naponként 4500 tonna vasérces anyagot szállítanak és körülbelül 2500 tonnát fognak hajókra beraktározni. Az amerikai szaklapok nagy jövőt jósolnak a kubai felfedezésnek, annál is inkább, mivel az amerikai vastelepek a rengeteg kihasználás folytán csökkennek és a vasipar fejlődését veszélyeztetik.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL:

Egyszerűsítés a bányakapitányságoknál.

Hogy mennyire szükséges volt „*A Bánya*“, bizonyítja az a meleg érdeklődés, melylyel mindjárt az eszme felmerülésétől kezdve kísérték lapunk megindításáig a szűkebb körü érdekeltek. És ez nekünk csak erőt ad arra, hogy igazán a nagy közönségnek szerkesztett lapunkkal a várakozásnak és érdeklődésnek a legteljesebb mértékben megfeleljünk.

Külön rovatunkban minden közérdekű dolgot, olvasóink felszólalásait szívesen teszszük vita tárgyává, mert mi olvasóink érdekeinek megvédelmzésére, lapunkat *velük együtt* akarjuk szerkeszteni s erre külön felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

Szerkesztőségünk a következő levelet kapta:

Tekintetes szerkesztőség!

Zártkutatmány-tulajdonos vagyok, kérném tehát a tek. szerkesztőséget, szíveskedjék alantí kérelmemet illő helyen pártfogolni, talán tanulhatnak belőle az érdekeltek.

Az általános kutatási jog engedély kérése, zártkutatmányok bejelentése bizonyos határozott formákhoz és szöveghez van kötve, amit mi, laikusok nem mindig tudunk, úgy, hogy kénytelenek vagyunk mindig szakértőkhöz fordulni, kiket vagy jól meg kell fizetnünk, vagy pedig részesedést kell adnunk. Tisztelettel kérem tehát, nem lehetne-e azt illetékes helyen keresztül vinni, hogy a bányakapitányságok erre vonatkozólag megfelelő nyomtatványokat és tájékoztató felvilágosítást adnának a laikus közönség támogatására?

Még egy előterjesztésem is volna. A bányakapitányságok a zártkutatmányokat kiadják bárkinek és akárhány személynek egy területre, úgy, hogy egy területen 30—40 egyénnek is lehet zártkutatmányi jogosultsága. Ez mindenesetre rendkívül üdvös és jó dolog, azonban az ember nagyon sok csalódásnak és keserűségnek van kitéve. Soha sem tudja, hogy kik vannak előtte és vajjon érdemes-e megtartani a zártkutatmányi jogosultságot. Igaz ugyan, hogy a bányatelekkönyv nyilvános, azonban nincs mindenkinek módjában utazgatni, hogy közvetlenül is véghezhesse a dolgát. Azt méltóztassék igen t. szerkesztőség keresztülvinni, hogy a bányakapitányságok, amidőn a zártkutatmányi jogosultságot a félnek elküldik, egyben tudassák, hogy az illető jogosultsága a hányadik helyen áll, mely esetben mindenki rögtön tájékozva lenne és a bányakapitányságok sem lennének a közönség részéről annyit „zaklatva“

Soraim közléséért lekötelező szívességüket előre köszönve, vagyok a tek. szerkesztőségnek mély tisztelettel

Kuttner Mihály

Budapest, Izabella-utca 88.

Lapunk legközelebbi számában közöljük a fenti sorokra teendő szakszerű megjegyzésünket lapunk jogtanácsosától, ki bányáügyekben mindenkor díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére.

Szerk.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Körrendelet.

97.155. sz.
VI/A.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Valamennyi önálló igazgatással bíró nyilvános áruforgalomra szolgáló hazai vasut és hajózási vállalat igazgató-ságának. (Az átkelési vállalatok kivételével.)

Értesitem, hogy a m. kir. belügyminiszter ur folyó évi november hó 13-án 123.993/1907/V. a. sz. a. kelt „Engedély“-ével a „Titanit“ biztonsági robbantószergyár-gyár, Ceipek és társai betéti társaságnak, mint Turn-Taxis Sándor herceg bécsi lakos jogutódjának megengedte, hogy a Titanit I. és Titanit II. nevű robbantószerkeket az 1907. évi június hó 19-én 68.370. sz. a. kiadott engedélyokiratban foglalt feltételek mellett a Trencsén város határában a „pod Szokolici“ nevű dűlőben, a katonai lövölde melletti területen felállított gyárában előállíthassa és az ország területén, beleértve a vasuti szállítást is, forgalomba hozhassa.

Az előbb említett, 1907. évi június hó 19-én 68.370. sz. a. kelt m. kir. belügyminiszteri rendelettel kiadott engedélyokirat másolatát azzal küldöm meg az igazgatóságnak. Indomásul és megfelelő intézkedés végett, hogy mivel a Titanit I. és Titanit II. robbantószerkeket tartott vizsgálatok és kísérletek eredményei szerint ez a két robbantószer a különféle külső behatások iránt közömbösen viselkedik s csakis robbantó-gyutacs hatására robban fel, sem a Titanit I., sem a Titanit II. nevű robbantószer nem sorozható a robbanékony tárgyak vasuti szállításainak szabályozása iránt kiadott 1893. évi augusztus hó 1-én 37.039. sz. a. kelt kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet hatálya alá tartozó robbantószerkeket közé, hanem azoknak vasuton való szállítása az engedélyokiratban megállapított gyártási, csomagolási stb. és a következő feltételek betartása mellett történhetik:

a) a Titanit I. és Titanit II. nevű robbantószer csak teherárúként szállítható;

b) a szállítás csak tehervonatokkal, illetőleg teheráruszállító hajókon történhetik, kivéve azokat a vonalrészeket, melyeken rendszeres tehervonat-közlekedés, illetőleg teheráru-hajós járat nincs, ahol e miatt a nevezett két robbantószer kivételesen egyes vonatokkal, illetőleg egyes szolgáló hajójáratokkal is továbbítható, a tűzveszélyes árukra fennálló szabályok betartásával;

c) a két robbantószer robbantó gyutacsokkal nemcsak együtvé nem szabad csomagolni, de azokat utóbbiakkal egy kocsi sem szabad szállítani.

Az engedélyokirat 4. pontjában említett hirdetmények (ragaszok) és a ragaszok zárjain alkalmazandó ólompecsék 1—1 példányát szintén idecsatolva megküldöm.

Budapest, 1907. december hó 8-án.

A miniszter helyett:

Szterényi
államtitkár.

*218

HATÁROZAT.

3506/1907. Minthogy a Rekenyeufalu határában, Hutta nevű vidéken létező 1899. évi 1821. szám alatt, Zsuzsanna védnév alatt adományozott és a rozsnyói külmérték adományozási könyv I. kötet 177. lapján bevezetett külmértéket ennek alább nevezett birtokosai üzembem nem tartják és a rozsnyói m. kir. bányabiztosság 1907. évi február hó 9-én 252. és 1907. évi július hó 25-én 1197. szám alatt kiadott felhívásnak, hogy ezen külmértéket művelésbe vegyék és az üzem eddigi elhanyagolását igazolják, a kitűzött 90 napi határidő alatt meg nem feleltek, a bányakapitányság tőlük az általános bányatörvény 243. és 244. §-ai alapján a bányajogositmányt elvonja és ezen határozat jogerőre emelkedése után az általános bányatörvény 14. fejezete szerint fog eljárni. — Miről a külmérték birtokosai névszerint Kravec Zsuzsanna és neje, szül. Grusz Zsuzsanna értesítettnek.

Igló, 1907. december 29.

A iglói m. kir. bányakapitányság.

HIRDETÉSEK

Kesselstein-Verhütung

Chemische Fabrik

Wassermann & Jaeger, Kalk b. Köln.

Maschinenartikel

Metall-Guss in allen Legierungen

Specialität:
KronengussBeste
Ausführung

Adolf Kleemann, Ehrfurt

Mech. Werkstatt, Metallgiesserei, Dreherei.

Härtemittel
Lederkohlenmehl

garantiert rein

Verein chemischer Fabriken Akt.-Ges.

Zeit.

Hochdruck-Packungen

Überhitzer-Packungen

Grafit-Packungen

Talg-Packungen

Hochdruck-Gummiplatten etc. etc.

in nur Prima-Qualitäten

Gebr. Löser, Leipzig - R.

Kivágni és beküldeni!

Kérdő-ív.

Ezen kérdő-ív beküldése semmire sem kötelező. Alulírott részvénytársaság előkelő külföldi összeköttetéseket óhajt felhasználni azon célból, hogy a magyarországi tőkeszegény bányavállalatokat és zártkutatmányokat financirozza.

Azon t. bányatulajdonosok, kik részvénytársaságunkkal összeköttetésbe óhajtának lépni, sziveskedjenek az alanti pontozatokat kitöltve hozzánk beküldeni.

1. Tulajdonos neve és lakása? _____
2. Zártkutatmány, vagy bányája van-e? _____
3. Hol fekszik a bánya (zártkutatmány)? _____
4. Hány zártkutatmányból áll? _____
5. Minő ásványok találtattak a bányaterületen? _____
6. Fel van-e tárva a bánya és üzemben van-e? _____
7. Minő munkálatokat végeztetett eddig és mennyi tőkét fektetett be? _____
8. Van-e a bányaterméről hivatalos analysis? _____
9. Van-e műszaki leírása (expose)? _____
10. Óhajtja-e vállalatát financiroztatni, örök áron, vagy haszonrészesedésre eladni? _____
11. Esetleges megjegyzés: _____

PÉNZÜGYI MERCUR

KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTARSASÁG

BUDAPEST, VI. ker. Dalszínház-utca 8. szám

Telefon 23—33.

(az Operával szemben.)

Telefon 23—33.

J. POHLIG A. G. Kölnben,
 épít harminc év óta
sodrony-kötélpályákat,
 a legjobb kivitelben.

Több mint 1700 berendezést szállított 15–18, 20, 35 és 43 kilométer hosszban is.

Magyarországi
 képviselő: **Páris Oszkár Budapest**

VII., Damjanich-utca 51. szám. Telefon 82–16.

W. F. Leickenbach & Co.,

Maschinenbau-Anstalt,
 Leipzig-Sellerhausen.

Spezialität:

**Leitspindel-Drehbänke, Mechaniker-
 bänke, Hobelmaschinen, Bohrmasch.,
 Fräsmaschinen.**

Waagen

für Industrie und Landwirtschaft jeder Art und Grösse
 in nur bestbewährter Ausführung zu billigsten Preisen

**Ph. Wahl, Waagenfabrik,
 Weidenau O (Sieg.)**

Heinrich Exner,

Baumaterialien-Handlung

Lagerplatz und Kontor **Berlin NO. 55,**
 Elbingerstr. 61-64, an d. Greifswalderstr. Tel. Amt VII, 2683.

Grösstes Lager in sämtlichen
 alten Baumaterialien für Haus-, Villen- und Fabrikbauten.

Enorme Auswahl in
 fast neuen modernen Türen und Fenstern jeder Art.

Torwege, Schaufenster, Ladentüren in jeder Grösse.

Gartengitter, —|— Träger, L-, U- und Z-Eisen.

Balken, Kant- und Kreuzhölzer, Dachschalung, Fussböden, alt und neu.
 Dachschiefer, Granitstufen sowie jegliches andere Baumaterial zu billigsten Preisen.

Hammer-, Hacken-, Bell-, Axt- etc.
Stielen,

in allen nur dankbaren Formen und Grössen.

Grösstes Lager des Continents.
Grösstes Specialgeschäft der Branche.

Muster und Preise auf gefl. Anfrage
Hamburg 1/c. **Momme O. Momsen.**

Putzwolle,

weiss und bunt, in anerkannt gute
Beschaffenheit, offerirt

Herm. Dotzauer,
Netzschkau i. V.

Die Erste

Böhmisch-mährische Maschinenfabrik

und Filiale „Prager Brückenbau-Anstalt“ in Prag liefert
komplette Bergbau- u. Hüttenwerks-Anlagen,
Betriebs-Dampfmaschinen und Dampfkessel,
Fördermaschinen jeder Konstruktion und
Grösse,

Förderschalen, eiserne Grubenhunte, Aufsatzvorrichtungen
Patent Strausz, Seilauflösungen, eiserne Förder-
stühle, eiserne Sortirungsgebäude und Dächer, Sor-
tirungsanlagen, Kreiselrätter Pat. Coxo, Pendelrätter
Pat. Karlik, mechanische Wipper Pat. Karlik, Sortirungs-
roste Pat. Karop, Schrauben- und Kaliberroste Pat.
Distl-Susky, Kettenförderungen und Seilbahnen, direkte
Verladungen, Schiebehühnen, Dampfkabel u. Dampfaufzüge.

Kräne, Bremsen, Aufzüge.

**Ober- (und unterirdische Wasserhaltungs-
maschinen bewährtester Konstruktion.**

Pumpen und Gestänge, Kunstwinkel, Steigrohre, Gebläse-
maschinen, Luftkompressoren, Ventilatoren und
Exhaustoren.

**Dampfmaschinen für elektrische Beleuch-
tungs- und Kraftanlagen.**

Normal- und Schmalspur-Lokomotiven.
Gasmotoren für Saug- sowie Druckgas.

3400

Terri-Ventilatoren

mit direktem Dampfturbinen-Antrieb wurden in
kurzer Zeit geliefert **Entnebelungs-** und
Trocken-Anlag., z. Entfernung v. **Staub,**
Wasserdämpfen od. **heisser Luft**, zur
Gasbügelei, Unterwindfeuerung etc.

E. Maelger, Inhaber: Ernst Maelger,
Berlin 5, Birkenstrasse 57 K.

Acetylen- Sauerstoff- Schweissung

bringt eine förmliche Umwälzung in die bisherigen
Arbeitsmethoden der gesamten

Eisen-, Maschinen-, Dampfkessel-, Apparate-,
Blechwaren und Motoren-Industrie.

Unsere Einrichtungen sind unerreicht, hinsichtlich Zweck-
mässigkeit und Oekonomie. Grösste Specialfabrik:

KELLER & KNAPPICH,
G. m. b. H. Augsburg III.

Troisdorfer Bohröl

— allen Anforderungen entsprechend. —

Neutral, Rostschützend.

Wasserlöslich.

1 Kilo-Probe gratis und franko. — Fass ca. 170
Kilo und Kannen à 25 und 50 Kilo zu Mk. 60.— per
100 Kilo franko jeder Bahnstation.

Chemische Fabrik Troisdorf

Dr. Hülsberg & Seiler, Troisdorf (Rheinland)

Vereinigte
Crummendorfer Quarzschieferbrüche
LANGE, LUX UND OELSNER
RIEGERSDORF, Kreis Strehlen, Preussisch-Schlesien.

Bahnstation CRUMMENDORF der Strehlen-Grottkauer Eisenbahn.
Telegr.-Adr.: Quarzitbrüche RIEGERSDORF Strehlen-Schlesien.

Empfehlen ihren auf Ausstellungen hochfeuerfestem
mehrfach premierte ausgezeichnet
Quarzschiefer in behauenen oder gesägten recht-
winkligen oder konischen Stücken für
Zustellung von Cupol-, Schweiss- und Puddel-
öfen, für Converter, in Zinkhütten für die Schächte
der Zinkdestillieröfen, für Kalk- und Schnitzeltrocken-
öfen Kesselfeuerun- Quarzschiefer, ein hochfeuer-
festen aller Art usw.
fester Naturstein, hält bei Höchsten Hitzegraden
ganz wesentlich länger als beste
Schamotte oder Dinassteine, wächst nur sehr wenig
bei höchsten Temperaturen und ist sehr widerstands-
fähig gegen Temperaturwechsel.

Preise: weit geringer, als für Schamotten und Dinas-
steine.

Quarzschiefer wird in behauenen und geputzten
auch mit Diamantsägen voll- und scharfkantig ge-
schnittenen rechtwinkligen und konischen Stücken von
bestimmten Längen geliefert und mit bestem ff. Mörtel
vermauert.

Allererste Referenzen des Inn- und Auslandes, sowie
Originalzeugnisse und Prospekte stehen zur Verfügung.

Geteilte Buchsen
für Holzriemenscheiben,

für leerlaufende und festsitzende Holzriemen-
scheiben, **absolutes Festsitzen** derselben, kein
brennen mehr, get. Stellringe.

Man verlange Preislisten.

Plessing & Neider, Leipzig-Neustadt.

Förderwagen-Schmiermittel
Heissdampf-Cylinderöle
in unerreichten Spezialitäten.

Fischer & Comp.,
Leopoldshall-Stassfurt,
Fabrik technische Öle und Fette.

Drahtseile

für alle vorkommenden
Zwecke fabriziert in best-
bewährten Ausführungen

E. F. ELBERT,
Lugau i. S.

Gegründet 1862.

Gegründet 1862.

Erstklassige

**Schmirgel-
Scheiben**

für alle Zwecke, jede Scheibe 4 Wochen auf
Probe. Billigste Preise, rasche Bedienung; bei
Jahresabschlüss, hoher Rabatt.

Fritz Schmidt
Schmirgelwerk,
Freiburg (Baden).

**Gummiwaren,
Packungen,
Dichtungsmaterialien**

liefert billigst

Lotzges & Hermann,
Schlebusch-Manfort, bei Köln a. Rh.
Vertreter gesucht.

BURMEISTER C. CHAMOTTE-GYÁR

HALBSTADTBAN (ezelőtt C. KULMIZ).

Egyesítve az Egyesült Chamotte-gyárakkal m. Sz. (ezelőtt C. Kulmiz) Saarauban és Marktredwitzben.

Számos kiállításon kitüntetés nyert.

Mindennemű tűzálló-termények; Chamotte-kövek; kvarc- és silica-kövek, magas foknak (hoch-basische) (védjegy XX) és magas savfoknak. Különleges kövek nagyolvasztók és Martin-kemencékhez; üstkövek, tűzálló agyag acéltégelyekhez és hasonló legmagasabb igényeknek megfelelő agyag; Chamottelisztt acélöntéshez; tűzálló elszigetelőkövek 0,8 fajsúlyig, pl. léghevítő vezeték kifizetéséhez; pirszen-alakkövek, széntéglák a megkívánt mérték szerint, agyaghozzáadás nélkül, keményen sajtolva, megfelelően égetve, nagyolvasztókhoz. Alakkövek, göredek, hevítő-retorták (Muffeln). A kohászati, légszesz- és vegyi iparágaknál használt mindennemű teljes kemencék szállítanak; különösen teljes nagyolvasztók léghevítővel, göreb- és mészkemencék. — Fenti különlegességekben gyakorlott köművesek rendelkezésre állnak.

Alapított 1850-ben.

Évi termelőképesség: 100 millió kilogramm alakos égetett Chamotte-áru.

1000 munkás.

Az elszállítás Halbstadtban Saarauban és Marktredwitzben a gyár saját vágányain esetleg vizen Boroszlóbból gondosan eszközöltetnek.

Sürgőny cím: „Feuerfest“ Halbstadt.

Lieferung von:

Stahlstempel mit Nahmen etc., Stahlbuchstaben u. Stahlnummern nur in bester Qualität. — Stanzgravuren, Prägestempel und Schnitteinrichtungen für die Metallindustrie. — Kontroll-, Kantinen-, Konsum-, Werkzeug-, Bier-, Speise- und Wertmarken aller Art. — Geprägte und gegossene Metallschilder mit Firmen etc. etc.

Rob. Tümmeler, Döbeln.

Gravier- und Präge-Anstalt, Mechanische Werkstätten. Gegründet 1878.

Benn Kupplung

Benn's Patent-Reibungs-Kupplung ist jetzt überall als die beste und zuverlässigste Reibungs-Kupplung anerkannt.

Verkauf pro 1901	57 Stück
Verkauf pro 1902:	242 Stück
Verkauf pro 1903:	337 Stück
Verkauf pro 1904:	787 Stück
Verkauf pro 1905:	909 Stück
Verkauf pro 1906:	1254 Stück

Lizenz-Inhaber für Deutschland:

Vogel & Schlegel, Dresden 27

Gebrüder Siemens & Co.

Lichtenberg - Berlin

Erfinder der Dochkohle

liefern zu den billigsten Preisen in bekannter, bester Qualität Kohlenstäbe für elektrische Beleuchtung. — Spezialkohlen für Wechsel- und Gleichstrom. — Effektkohlen für gelbes und rotes Licht. Hervorragende Spezialmarke: „Edelweiss“. — Schleifkontakte aus Kohle von höchster Leistungsfähigkeit und geringster Abnutzung für Dynamos.

Mikrofonkohlen, Kohlen f. Elektrolyse.

Anfertigung von Spiritus Messapparaten und Kondenswassermessern.

Stadtlager Berlin, Schönebergerstrasse 3, Nähe Anhalter Bahnhof.

Téglagyár eladó.

Csepelszigeten, Budapesttől 1 óra távolságra, egy körkemence 18 fülkével, 7 szobás uri lakás, gazdasági épületek 20 holdnyi területen, sürgősen eladó.

Részletes felvilágosítás nyerhető a

Pénzügyi Merkur Keresk. r.-t.-nál

Budapest, VII., Dalszínház-u. 8. szám.

Telefon 23—33.

GEBRÜDER FROMME

WIEN, XVIII., Herbeckstrasse 27.

Werkstätte mathematischer
Präcisions-Instrumente.

Gruben-Patent-Boussolentheodolite. Gruben - Instru-
mente, Taschen-Grubenboussolen-Instrument Preis fl.
67.— in verschiedenen Grössen, Gruben-Latten und
Stäbe, Verziehschrauben u. Schnüre. Compasse, Gruben-
Regel-Transporteure, Pantographen schwebndes System.

Illustrierte Preisverzeichnisse gratis und franco.

General Vertreter:

von Carl Zeiss in Jena.

Lager von plastisch wirkenden Zeissfeldstechern.

Cramin - Antioxyd

ganz trocken und farblos. daher besonders für blanke
Teile, auch für Massenartikel, enorm dünnflüssig und
billig im gebrauch.

Seit 10 Jahren bei den einschlägigen Branche bewährt
5 Liter a Mk. 2.50 pro Liter

Putzessenz-Cramin für alle Metalle; dar-
bste existierende Putz-
mittel, ohne Wienerkalk nachzuputzen

5 Kilo à Mk. 2.— pro Kilo

Ferner alle in unser Fach schlagende Artikel in nur
allerbesten Qualitäten.

Hamburger Cramin-Präparaten-Ges. m. b. H.
Altona 4 b. Hamburg.

Mit modernsten Maschinen eingerichtete

Metalldrückerei

übernimmt die Herstellung von

Massenartikeln in jedem Metall

unter Zusicherung des

Eigentumrechtes

Biedermann & Czarnikow,
Berlin SW., Kreuzbergerstrasse No. 71.

Gegründet 1884.

Telegr.-Adr.: Indicator. Giro-Conto: Deutsche Bank.

Magy. kir. állami vasgyárak közpointi igazgatósága

Budapest, Kőbányai-út 19—23. szám.

Sürgöncim: „ÁLLAMI VASGYÁRAK BUDAPEST“.

Telepek: Budapest, Diósgyőrött, Vajdahunyadon,
Zólyom-Brezón és Kudsiron.

A budapesti gyárban 1144 léőrő, 2850 munkás, a diós-
győri gyárban 7000 léőrő, 5600 munkás, a vajdahunyadi
gyárban 1374 léőrő, 1800 munkás, a zólyombrezói gyár-
ban 3765 léőrő, 2900 munkás, a kudsíri gyárban 280
léőrő, 480 munkás.

Mozdonyok, lokomobilok, arató-, fűkaszaló- és cséplő-
gépek, utimozdonyok, szalmakazalozók, kukoricamor-
zsolók és egyéb gazdasági gépek, vasuti vizállomási
berendezések, gőzkazánok, sajtolt villamos kocsik-keret-
lemezek, töljes lokomdtiv és vasuti kocsik kerékpárok,
kerékvázak és tengelyek, vont lényes rudak, kovács-
és acélöntvényű hajó- és gépalkatrészek, tégelyacél-
öntvények, alakos acélöntvények, különféle nyersvas
és vasöntvények, szegecsek, csavarok, csavarkulcsok,
tűzálló agyag- és chamotteárak. Hidak, vasszerkezetek,
vasuti sínek és sinkapcsoló-szerek, teljes vasuti váltók,
keresztezések, vastartók, kereskedelmi vasak, lemezek,
hidláncok, rúgóacél, kőfűróacél, reszelőacél, kocsik-
rúgóacél, vágóacél, fenő-, brescian-, azalón- és durva-
acél, sziklavésők, gazdasági szerszámok, különféln acél-
szerszámok, üllők stb. acéllövedékek, vont, hengerelt,
kazán-, forr- és fűrócsövek ónozza és galvaizálva,
öntött vascsövek. Vizgázhegesztési eljárással előállított
gőzvezeték, vízvezeték és csatornázási csövek és csat-
ornázási csövek szab. kötőkarimákkal vagy hengerelt
karmantyúkkal, mindennemű bányacsövek, elektromos
vasuti vezetékhez és világító testekhez való árbocok,
hajóárbocok, vitorlarudak (Raaen), árbocszárak (Stengen),
árbocszálák (Spiere), póznák (Bäume), alagsövek,
vizlékcsövek (Speigattrohre), üreges mozgó hajódarúk
(hohle Davits), tengeri uszorok (Meeresbojen) vízépíté-
sekhez, hidjármokhoz és partbiztosítási falakhoz alkal-
mas csövek, melyek vízerővel a földbe nyomtatván és
felülről cementtel kiöntetvén, olcsóbbak és tartósabbak
mint a kőfalazatok, olaj-, légszesz- és és légnymási
tárgyak 200 atmosphaera és azon felüli belső légnymásra,
torpedó-léggpatronok, cellulose cukor- és szappanfőző-
üstök, egészen hegesztett üzemi kazánok és mozdony-
kező-köpenyek, malomdobok, retorták, központfutók,
vegyszeti és ezzel rokoniparok céljaira szolgáló ké-
szülékek stb.

Keith=Licht

(Patent)

Press=Gas=Licht.

Gasbezug (wie beim gewöhnlichen Gasglühlichte) vom
Gaswerke. Jede bestehende Leitung wird vorwandt. —
Lichteffekte von 3000 Hefner Kerzen abwärts bis zu
25 herunter in jeder gewünschten Stärke — Uner-
reicht billiges Brennen bei genauer Angabe des Gas-
verbrauchs unter voller Garantie. — Einwandfreie
Ersparnis 50% und mehr gegenüber Gasglühlicht. —
Ueber 3000 Anlagen im Betrieb. — In verfllossenem
Jahre allein über 1000 Anlagen installiert. — Etste
Referenzen, Prospekte und Kostenanschläge frei

Deutsche KEITH-LICHT-Gesellschaft

Gebrüder Hirsch, Cöln a. Rh.

LOSSINSZKY IMRE

okleveles gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V. kerület, Lipót-körut 7. szám.

Telefonszám 64—72

Postatakarékp. cheque és clearing 15657. — Folyószámla: „Hermes“ Bank Budapest. — Lámpaműhely-télef. 2—16.

Táviratcím LOSSIM.

Nagyfényerejű „Unicum“ petróleum izzólámpák szabadalm.

ként 11·5 fillérbe kerül. Pótolja a villamos ivlámpát. Bármely petróleummal ég. Hordozható, bárhol felállítható és bárki által kezelhető. Bányák, gyárak, gyártelepek, rakhelyek, műhelyek, gazdasági udvarok, kerthelyiségek, fürdő- és forrástelepek stb. stb. számára.

egyedüli gyártása és elárúsítása. A jelenkor legszebb és legolcsóbb világítása. 1000 gyertyafény óránként.

Szabadalmazott „Zenit“ Invert gázégő.

Ideális gázvilágítás!

A „Zenit“-égő régen érzett hiányt pótol a gázvilágítás terén, amennyiben ezen égővel felényi gázfogyasztás mellett ugyanolyan intenzív fényt kapunk, mint a közönséges Auer-égővel. A „Zenit“-égő óránként 60 l. gázfogyasztás mellett 60 normál gyertyafényt ad, tehát a közönséges Auer-égőkkel szemben

50%-os gázmeztakarítást eredményez.

A „Zenit“ invert-égő kétféle nagyságban készül: A-jegyű 60 normál gyertyafényre 60 l. óránkénti gázfogyasztás mellett — B-jegyű 90 normál gyertyafényre 100 l. óránkénti gázfogyasztás mellett.

A „Zenit“ invert-égő ára:

Asztali lámpa állvánnyal (lásd ábrát) A-jegyű 20.— kor., B-jegyű 22.— kor. — Fali- vagy csillár-lámpa A-jegyű 10.— kor., B-jegyű 12.— korona.

Manifattura Italiana Cinghie Massoni & Moroni
mailandi gyárának magyarországi vezérképviselőse.

Ajánlja a „Massoni-Moroni“-féle valódi teveszörből készült géphajtó szijjakat.

Főbb előnyei a következők: 1. érdes felületüknél fogva jobban simulnak a keréklaphoz és a legerősebb adhézióval bírnak, miáltal a lehető legnagyobb erőátvitelt biztosítják, minden erővesztés nélkül. — 2. Rendbentartásuk nem okoz munkát, miáltal idő- és pénz lesz megtakarítva. — Csak egyetlen erős és könnyen alkalmazható összekötést igényelnek. — 4. A munkában a lehető legnagyobb precizitást fejtik ki, miután teljesen egyenes és hasonminőségű egyetlen daraból állanak. — 5. Az idő minden viszontagságának és főleg a nedvesség és a gőz behatásainak ellentállanak s úgy azokkal szemben, mint a por vegyi anyagok és savak stb. kigőzölgéseivel szemben absolute érzéketlenek. — 6. Miután kizárólag teveszörből készülnek, tágulási hajlandóságuk a legminimálisabb. — Részletes felvilágosítással szolgál

Lossinszky Imre, okl. gépészmérnök, magyarorsz. vezérképviselő.

Folytonégő töltőkályhák

Különösen magyarországi szenekre!

Feyér Gyula, okleveles gépészmérnök, tanár szabadalmazott rendszere szerint.

Alkalmazásban vannak már: Budapest Városi Villamos Vasut, Technologiai Iparmúzeum, M. kir. államvasutak főműhelye, M. kir. Honv. Miniszterium, Nagykárolyi szinkör, Katonai közp. ruhatár, Váci városház, Nagyvárad hadapródisk., Schlick-gyár, Danubius hajó- és gépgyár stb.

Nincs szükség drága külföldi szénre!
Fütsünk olcsó hazai szénre!

50%-os

költségmegtakarítás!!

Munkácsi-féle szab. takaréktüzhelyek egyedüli gyártása és elárúsítása.

Bármely tüzelőanyaggal fűthetők! 35—40% költségmegtakarítás!

Teljes egészükben magyar ipar!

